

**Анотований перелік дисциплін з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки
відповідно до навчальних планів для студентів II (3 і 4 семестри) і III (5 і 6 семестри) курсів
на 2019–2020 навчальний рік**

а) для II курсу (3 і 4 семестри)

№ з/п	Назва вибіркової дисципліни	Прізвище викладача	Кафедра	Анотація
3 семестр				
1	Історія Львівського університету	доц. Качмар В.М.	Новітньої історії України імені М.Грушевського	Львівський університет є одним з найдавніших серед вищих навчальних закладів України. Історію становлення української державності в Галичині важко уявити без історії Львівського університету, його професорів і вихованців. Адже всі процеси, що відбувалися в суспільному житті краю, науці, культурі, проходили за їх активної участі. З плином часу, зміною поколінь, орієнтації й характеру державних чинників Університет завжди намагався зберегти своє обличчя, традиції, головне призначення. Сьогодні Львівський університет є храмом освіти, науки й культури, осередком прогресу, вогнищем непокори будь-яким проявам несправедливості й насильства. Враховуючи минулі та сучасні дослідження українських і зарубіжних учених з історії Львівського університету, головною метою курсу є ознайомити студентів з найважливішими періодами історії Львівського університету від середини XVII до початку XXI ст., навчити студентів розуміти процеси суспільно-політичного життя Галичини, ознайомити з біографіями відомих професорів Університету, студентським життям, боротьбою за український університет у Львові. Такий навчальний курс буде корисним для студентів усіх факультетів Львівського університету.
2	Культурний та національний феномен Львова	доц. Козицький А.М.	Нової та новітньої історії зарубіжних країн	Курс присвячений культурному й національному феномену Львова. Хронологічно курс охоплює увесь період писемної історії Львова. У межах пропонованого курсу розглядаються головні питання, пов'язані з особливостями суспільно-політичного та культурного розвитку Львова,

				формуванням основних національних громад міста, взаємопроникнення і взаємодії культур. Особливу увагу приділено стереотипам, які побутують щодо характеру національних відносин у місті, специфіці локальної «львівської» ідентичності, модерній національній міфології, яка заснована на конкретних подіях. Курс допоможе студентам сформувати комплекс уявлень про національний і культурний розвиток Львова, місце українців у процесах суспільно-політичного розвитку міста.
3	Соціопсихологія злочинності	доц. Демків О.Б.	Соціології	Навчальний курс «Соціологія злочинності» присвячений соціологічним та психологічним аспектам формування і поширення різних форм відхильної поведінки, а також засобам їх діагностики і попередження. Курс складається з таких тематичних модулів: 1) історія становлення й теоретичні підходи в дослідженні злочинності та відхильної поведінки; 2) поширеність і динаміка відхильних форм поведінки й злочинності в сучасному українському суспільстві; 3) методичні й етичні питання емпіричного дослідження відхильної поведінки. У межах курсу розглядаються такі поняття, як «девіація», «патологія», «аномалія», «соціальні цінності», «норми», «соціальний контроль» та ін.; здійснюється порівняльний аналіз низки підходів у вивченні злочинності та відхильної поведінки (утилітаристський, біологізаторський, конструктивістський, соціокультурний, підхід соціальної екології, теорія соціальної напруги). Особлива увага приділена виробленню вмінь і навичок організації та проведення соціологічного дослідження відхильної поведінки і злочинності в сучасному українському суспільстві.
4	Інтернет-практики сучасної молоді	проф. Черниш Н.Й.	Соціології	Інтернет впевнено увійшов у повсякденне життя сучасної молоді в усьому світі. Специфіка використання Світової Мережі українською молоддю полягає в їхній недостатній обізнаності з можливостями Інтернету стосовно його головних функцій – інформування та комунікації. Тому до обсягу цієї вибіркової дисципліни входять такі блоки, як структура Інтернету; головні сфери його використання; роль Світової Павутини у створенні віртуальних спільнот, соціальних мереж, доданої реальності; втеча у віртуал та Інтернет-життя сучасної молоді; стан Інтернет-залежності та її соціальні наслідки і т. ін. Передбачено розробку студентами низки практичних дослідницьких проектів: із створення Інтернет-глосарію; здійснення контент-аналізу сторінок соціальних мереж та медіа-текстів; із діагностики Інтернет-залежності, її ознак та шляхів визволення від неї тощо.
5	Єврейська спільнота	доц. Васьків Н.А.	Нової та новітньої	Важливим у системі міжнаціональних відносин є питання щодо чинників

	України: культурна пам'ять та історична взаємодія		історії зарубіжних країн	формування та розвитку моделей співіснування євреїв із представниками інших народів. Політико-адміністративний статус українських земель значно впливав на ступінь їхнього порозуміння чи виникнення локальних суперечностей. Тому виняткового значення набувають складові єврейського повсякденного життя, що стали основою збереження історичної пам'яті та розбудови міжнаціональної культурної взаємодії. Цей курс покликаний ознайомити студентів з основними етапами розвитку як єврейської спільноти, так і українсько-єврейських відносин загалом: від перших документальних згадок про появу євреїв на українських теренах і до сьогодення. Тематика курсу передбачає розгляд та аналіз ключових політико-правових, соціально-економічних та культурно-освітніх факторів, що мали безпосередній вплив на формування/видозміну ставлення українців до євреїв і навпаки. Водночас метою курсу є поглиблення знань щодо світоглядних основ культурного життя єврейських громад. Усебічному вивченню курсу сприятиме детальний аналіз джерельного матеріалу.
6	Слов'янська міфологія	доц. Галайчук В.В.	Етнології	Головною метою навчального курсу є ознайомлення студентів з традиційними міфологічними уявленнями слов'янських етносів. У теоретичній частині курсу розкривається значення термінів «міф» і «міфологія», подається загальний огляд категоріального поділу міфологічних мотивів. У наступній частині курсу студенти ознайомляться з вищою міфологією слов'ян, з їхніми уявленнями про богів і з основними міфологічними сюжетами. Складовою частиною курсу є висвітлення питань, пов'язаних з так званою нижчою міфологією, чи демонологією. Ця колоритна ділянка традиційної духовної культури слов'ян є яскравою ілюстрацією «живої старовини» і має непересічне значення для дослідників.
7	Економічна історія України: виробництво, торгівля, фінанси	доц. Масик Р.В.	Історичного краєзнавства	У курсі розглядається економічний розвиток українських земель від IX до XX ст.; вивчаються історія галузей виробництва, фінансових систем, торгівлі; зосереджується увага на особливостях господарської політики державної влади; визначаються основні віхи економічного розвитку краю, їх особливості; з'ясовується роль українських теренів в історії міжнародних економічних відносин.
8	Культурно-цивілізаційний розвиток народів Центральної та	доц. Лешкович Н.О.	Історії Центральної та Східної Європи	На широкому історичному матеріалі розглядаються напрямки цивілізаційних впливів на культурні процеси в центральньо-східноєвропейському просторі. Головна увага звертається як на спільні риси культурного розвитку народів усього регіону, так і на специфіку

	Східної Європи			культурного розвитку Польщі, Чехії, Угорщини, Словаччини й України зокрема. Прослідковуються основні тенденції культурно-цивілізаційного розвитку народів Центральної та Східної Європи відповідно до головних етапів розвитку європейської культури. Цивілізаційний підхід у вивченні проблеми культурного розвитку дає змогу виявити місце народів Центральної та Східної Європи у світовій історії та обґрунтувати їхню цивілізаційно-культурну ідентичність.
9	Скарби музеїв України і світу	доц. Дудяк О.А.	Давньої історії України та архівознавства	У сучасному світі культурну сферу розглядають як важливий чинник соціально-економічного розвитку країни та формування її конкурентоздатності в міжнародному вимірі. Важливою складовою культурної царини сучасних розвинутих країн є музеї. Вони призначені для збереження культурно-історичних і природничо-наукових цінностей, накопичення й поширення знань через вивчення і демонстрацію унікальних пам'яток матеріальної й духовної культури. У курсі розглядається складна й суперечлива історія становлення і розвитку українського музейництва та його вплив на формування національної ідентичності, аналізується вклад українських музейних діячів у розвиток української культури та збереження історичної пам'яті. Ці процеси показано на тлі суспільно-політичного розвитку українських земель другої половини XIX – XX ст.
4 семестр				
1	Археологічні відкриття, що сколихнули світ: від пірамід і Трої до Золотих воріт	доц. Білас Н.М.	Археології та спеціальних галузей історичної науки	Курс присвячений історії світової археології, розвитку археологічної думки. Великі археологічні відкриття в XIX і XX ст. були зроблені в Середземномор'ї й на Близькому Сході. У Греції вели розкопки в Афінах, Спарті та інших містах, були відкриті знамениті святилища в Дельфах та Олімпії; в Італії великі розкопки проводили в Римі й Остії, біля Неаполя (Помпеї й Геркуланум). У Малій Азії розкопували Мілет, Ефес, Пергам, у Сирії – Геліополь і Пальміру. Особливе наукове значення мали розкопки Кноса (А. Еванс) на о. Крит, Трої й столиці хетів поблизу Анкари (Г. Вінклер) в Малій Азії. Дослідження у Фінікії, Сирії та Єгипті відкрили тисячолітні культури цих країн, висхідні ще до епохи неоліту. Розкопки в Сузах і Персеполі дали багатий матеріал з культури Стародавнього Ірану, а розкопки в Месопотамії відкрили міста Дур-Шаррукін, Ніневію, Вавилон, Ашшур та ін. Була відкрита найдавніша в світі шумерська цивілізація та її центри Ур, Лагаш. Дослідження на Сході

				<p>поступово охопили величезні території: були вивчені стародавні культури Китаю та Індії. У Західній півкулі археологи сконцентрували увагу на вивченні пам'яток доколумбової Америки: ацтеків у Мексиці, майя в Центральній Америці, інків у Перу та ін. Великих успіхів досягла наука у вивченні раннього залізного віку, пізньої античності та середньовіччя в Європі.</p>
2	Основи бізнес-комунікації	доц. Кудринська А.І.	Соціології	<p>Вибіркова навчальна дисципліна «Основи бізнес-комунікації» скерована на розвиток комунікативної компетентності професіоналів будь-якого рівня та напряму діяльності; розглядає широке коло питань, які стосуються організації та реалізації ділових бізнес-комунікацій, уміння вибудовувати соціальні відносини. Передбачає формування у студентів розуміння того, що культура бізнес-комунікації сприяє встановленню і розвитку конструктивних взаємодій між суб'єктами ділових відносин; уміння вести конструктивні бізнес-комунікації. Фокусується на розвитку у студентів здатності аналізувати конфліктні ситуації, що виникають у ході ведення бізнесу; формуванні вміння обирати адекватні способи розв'язання конфліктів, використовувати отримані знання для попередження та врегулювання конфліктів.</p>
3	(Не)мобільність у сучасному світі	доц. Ровенчак О.А.	Соціології	<p>Вибіркова навчальна дисципліна побудована на основі теоретичних положень соціокультурного підходу, соціологічних теорій глобалізації та теорій міграції і спрямована на накопичення знань про міжнародну міграцію та її вплив на суспільства еміграції та суспільства імміграції, на особистість мігранта, зокрема на формування його ідентичності та знань про взаємозв'язок сучасної міжнародної міграції з процесами глобалізації. Ці знання будуть покладені в основу емпіричних досліджень щодо з'ясування суті впливу міжнародних міграційних процесів на сучасне українське суспільство та дослідження характерних рис української еміграції та імміграції.</p>
4	Modus Legendi: книга і культура читання в історичній ретроспективі	доц. Кметь В.Ф.	Давньої історії України та архівознавства	<p>У курсі йдеться про історію книги як форми збереження й поширення найважливішої для людства інформації й засобу модернізації та цивілізування суспільств. У курсі відтворені головні етапи розвитку та поширення книги і культури читання в Європі: від вшанування як сакралізованої ознаки культурного простору чи визначника соціального статусу, через перетворення в категорію документообігу, до віртуалізації в сучасній бібліотеці. Культура читання трактована як один з виразних критеріїв самоідентифікації інтелектуальних та національних спільнот. Окрему увагу приділено методиці дослідження української рукописної та</p>

				друкованої книги. Репертуар видання, простір формування літературного образу, стилістика викладу, оздоба рукопису чи друку, письмо чи шрифт, уподобання читацького середовища від найдавніших часів до сьогодення дають змогу виявляти нові джерела до давньої та нової історії України.
5	Візуальні образи історії (Живопис, скульптура, фотографія та кінематограф)	доц. Тарнавський Р.Б.	Етнології	Історія, навіть мимоволі, пронизує життя сучасного суспільства. Кожного дня, йдучи у справах, проходимо повз пам'ятники історичним діячам і будівлі, пов'язані з тими чи тими історичними подіями (часто навіть не знаючи про це). Історичні постаті стали невід'ємною частиною популярної культури, а портрети (у тому числі авторства видатних художників) і світлини деяких з них є найбільш упізнаваними і тиражованими зображеннями у світі (наприклад, фотографії Че Гевари, який «віддав обличчя своє панкам на одержу», Альберта Айнштайна чи Чарлі Чапліна, портрети Наполеона пензля неокласика Жака-Луї Давіда, чи Мерлін Монро, Єлизавети II і Мао авторства засновника поп-арту Енді Воргола). Хто з нас не бачив світлину «Обід на хмарочосі», зроблену 1932 р. під час будівництва Рокфеллер-центру в Нью-Йорку? Чи маску фараона Тутанхамона? Або ж так звану маску Гая Фокса – учасника Порохової змови 1605 р., стилізоване обличчя якого (завдяки художнику коміксів Девіду Ллойдю) нині стало символом протестних акцій? Час від часу ми перегледаємо історичні телепередачі, фільми й серіали (які часто є екранізаціями художніх творів), частина з яких очолює світові рейтинги (наприклад, «Гладіатор» Рідлі Скотта, «Жанна д'Арк» Люка Бессона, «Титанік» Джеймса Кемерона, «Список Шиндлера» Стівена Спілберга, або ж серіал Майкла Герста «Вікінги», завдяки якому образ володарки норвезьких земель Лагерти нині нерозривно пов'язаний з канадською акторкою українського походження Кетрін Винник). Саме такі візуальні образи історії мають великий вплив на формування історичної свідомості більшості населення світу (тому таким важливим на сьогодні є створення конкурентоспроможного українського історичного теле- і кінопродукту). Але чи завжди ми замислюємося над тим, наскільки правдивою є візуалізація історії засобами мистецтва? Чи в цьому випадку можна довіряти лише фото- і кінодокументалістам? А, можливо, важливішою є не так достовірність відтворених у фільмі чи на картині історичних реалій, як передання духу епохи? Знаємо й про те, що історичні образи часто ставали елементами пропаганди. Згадаймо й про дискусії, які точаться в суспільстві щодо пам'ятників, історичних фільмів та ін. Відображенню історії в живописі, скульптурі, фотографії та

				кінематографі власне й присвячено цей курс.
6	«Чого нам боятися?»: емансипаційні досвіди жінок у XIX– XX століттях	асист., к.і.н. Байдак М.С.	Новітньої історії України імені М. Грушевського	Наприкінці XIX ст. українська письменниця Євгенія Ярошинська доводила читачам, що вільна у своєму виборі, освіті й мисленні людина (жінка чи чоловік) – основа здорового суспільства. Вона вважала цілком безпідставними страхи, що їх викликали суспільні зміни. Однак такі думки поділяли не всі, а реальні кроки в напрямку емансипації робили одиниці. Ситуацію трохи змінила Перша світова війна, але найбільшим поступ емансипації був у міжвоєнний період. Цей навчальний курс аналізує жіночі досвіди від кінця XIX ст. до початку Другої світової війни (1939 р.). У курсі йтиметься про: становище жінок у традиційному суспільстві XIX ст. і способи «розриву» з ним; війни і трансформацію повсякдення очима жінок; біографії відомих та маловідомих жінок того часу; стереотипи щодо жінок; самосприйняття жінками свого повсякдення тощо. Це – міждисциплінарний курс. Він створений на перетині історії, літератури, філософії, мистецтва, а тому передбачає: обмін думками щодо інтерпретації місця та ролі жінок у суспільстві XIX–XX ст. на підставі історичних текстів; дискусії навколо вибраних творів жіночої літератури, а також творів чоловіків, які зверталися до жіночих образів; ознайомлення з творами мистецтва жінок і про жінок (у тому числі фотографічною творчістю); перегляд старих фільмів про жінок і створених жінками (до прикладу, фільмів Софії Яблонської).
7	Історична думка від давнини до наших днів	проф. Зашкільняк Л.О.	Історії Центральної та Східної Європи	Курс передбачає висвітлення виникнення історичної свідомості в давніх народів, формування й трансформації уявлень про минуле в різних народів у античний час, середньовіччя, новий і новітній періоди й у сучасних умовах. Розглядаються питання ставлення до минулого, його інтерпретацій і використання в суспільній практиці, існування різних картин світу і способів його пізнання. Особлива увага приділена сучасним підходам до пізнання минулого, творення історичних знань і соціальних функцій історії в інформаційному просторі глобалізованого світу.
8	Формування європейської цивілізації та її цінності	доц. Козловський С.О.	Історії середніх віків та візантиністики	У курсі подаються визначення основних понять і термінів, прийняті різними історичними школами, особливості й відмінності європейської цивілізації, розглядається формування сучасної європейської цивілізації: наслідки впливів античної цивілізації, прийняття християнства, Великого переселення народів, подолання ранньосередньовічною Європою складних викликів (вторгнення арабів і угрів, нападів вікінгів), хрестових походів, формування станових і абсолютних монархій, великих

				<p>географічних відкриттів, першої технічної революції, наполеонівських війн, краху абсолютизму і катаклізмів ХХ ст. Аналізуються основні надбання цивілізації та їх еволюція: оцінка людини, ставлення до смерті, християнські цінності, особиста й суспільна гігієна, побутові умови та їх нормативи, освітні вимоги, сміхова культура, культ тіла і спорт, еротика і секс, сприйняття мистецтва, зміни стилів (романський, готика, ренесанс, бароко, рококо, ампір, бідермайер, класика, сецесія, модерн, конструктивізм, постмодерн), правова культура, етичні норми, естетика, мораль і моральні норми, ідеали та ідеологія, суспільно-політичні моделі і військова етика, культура еліти і культура загалу, поняття менталітету. Подається порівняльний аналіз та особливості різних моделей європейської цивілізації: візантійська, апеннінська, піренейська, скандинавська, франко-германська, британська і центральноєвропейська. Особлива увага звернена на полеміку навколо візантійської цивілізаційної моделі (до якої належить сучасна Україна) і спроби довести, що це окрема відмінна від європейської цивілізація. Лекції збудовані на широких прикладах з європейської історії.</p>
9	Галичина в європейському вимірі: історія, культура, постаті	проф. Голубко В.Є.	Історичного краєзнавства	<p>У курсі розглядається історія Галичини від кінця ХІІ ст. до сьогодення. Зосереджується увага на історичному розвитку краю, його місці й ролі в європейській цивілізації. Вивчаються основні аспекти політичного, соціально-економічного, суспільного та культурного розвитку краю, вплив на них загальноєвропейських процесів. З'ясовується феномен Галичини та його прояви в сучасному українському соціумі. Висвітлюється діяльність знакових особистостей, які визначали вектори історичного розвитку Галичини, а також її мультикультурність як пограниччя між цивілізаціями Сходу і Заходу.</p>

б) для ІІІ курсу (5 і 6 семестри)

№ з/п	Назва вибіркової дисципліни	Прізвище викладача	Кафедра	Анотація
5 семестр				
1	Мусульмани Заходу: звичайні люди крізь	асист., к.і.н. Сипко Б.В.	Нової та новітньої історії зарубіжних країн	Навчальний курс розроблений на основі міждисциплінарного підходу (історія, філологія, релігієзнавство, соціологія, політологія,

	призму стереотипів			культурологія) із залученням широкої джерельної бази (нормативно-правові акти, звіти, преса, соціологічні опитування, інтерв'ю, твори художньої літератури й кінематографу, тексти пісень) та найновіших франко- й англомовних досліджень. Серед основних питань, які аналізуються: джерела формування, кількісні та соціально-економічні характеристики мусульманських спільнот Заходу, організаційні структури європейських мусульман, участь осіб ісламського віросповідання у політичному житті, нові мусульманські «символи» Заходу, образ ісламу та мусульман у ЗМІ, художній літературі та кінематографі, а також соціальні аттитюди європейців щодо ісламу та мусульман. При підготовці до семінарських занять, завдяки ознайомленню з резонансними творами, студенти отримують навички деконструювання текстів художньої літератури та кінострічок на предмет стереотипів щодо осіб ісламського віросповідання. Загалом цей курс покликаний удосконалити вміння аналізувати сучасні етно-релігійні процеси в країнах Заходу.
2	Галичина в Європі: територія, етнічна, політична та культурна історія (X–XX ст.)	проф. Войтович Л.В., доц. Паршин І.Л.	Історії середніх віків та візантиністики	Курс передбачає висвітлення особливостей галицького менталітету в розрізі територіально-адміністративного устрою, міст і шляхів, економіки, ремесла і торгівлі, щоденного життя, етнічної, політичної, релігійної історії й культури хорватських князівств (X ст.), Галицької землі (992/3–1199), Галицько-Волинського князівства і королівства Русі (1199–1387), Руської землі і Руського воєводства у складі Польського королівства (1387–1772), королівства Галіції і Лодомерії у складі Австрії та Австро-Угорщини (1772–1918), ЗУНР і українських воєводств II Речі Посполитої (до вересня 1939 р.).
3	Українські історіографічні школи: європейський контекст	проф. Сухий О.М.	Новітньої історії України імені М.Грушевського	У курсі узагальнюються роботи дослідників з вивчення українських історіографічних шкіл. Зроблено певні уточнення щодо коректного розуміння цього феномену. Аналізується поняття «історичних шкіл», на конкретних прикладах показано особливості їх формування й діяльності, регіональні відмінності, творення методологічної бази. Простежується вплив європейських традицій історієписання на наукові дослідження в Україні. Розглядається співвідношення національних гранд-наративів із дослідженнями на вужчі теми. Okремо розкривається співпраця між українськими та зарубіжними вченими, підсумовується досвід спільних проєктів і досліджень. Зроблено висновки й узагальнення про те, чим роботи сучасних українських істориків, а також дослідження з історії України можуть бути цікавими для зовнішнього світу.

4	Війна і мир: життя без альтернатив?	доц. Лапан Т.Д.	Соціології	Курс дасть змогу всім зацікавленим слухачам: визначити сутність та специфіку феномену війни і миру; проаналізувати нові виклики і загрози для українського суспільства в сучасній системі світової безпеки; розібратися в новому типі війн – «гібридних» війнах; дізнатися про особливості війн четвертого покоління, які ведуться з використанням спеціальної «інформаційної зброї»; здійснити спробу візуального аналізу образів війни у фільмах; проаналізувати феномен тероризму; проаналізувати процеси (де)мілітаризації світової спільноти.
5	Історичні пам'ятки Галичини	проф. Голубко В.Є., доц. Масик Р.В.	Історичного краєзнавства	Курс охоплює широке коло питань, які стосуються історичної, культурної й духовної спадщини Галичини. Це історія найвизначніших пам'яток архітектури, сакрального мистецтва, місць пам'яті, знакових постатей краю, які залишили помітний слід у його історії. Курс представляє феномен Галичини, його прояви на різних етапах історії. Зокрема це стосується таких аспектів, як формування образу Галичини в культурі середньовіччя та ранньомодерної доби, періоду ХІХ – середини ХХ ст., особливостей його рецепції в період радянського режиму, а також специфічних проявів «галицької» ментальності в умовах незалежної України. Водночас історія Галичини розглядатиметься під кутом цивілізаційного пограниччя Заходу і Сходу, що витворило неповторний соціокультурний простір і колорит краю.
6	Від Аскольда до Томосу: історія християнської церкви в Україні	доц. Дух О.З.	Давньої історії України та архівознавства	Історія християнства на українських землях має тисячолітню традицію. Релігія пронизувала все життя середньовічної України аж до початку модерної доби, коли спостерігається поступова секуляризація. Утім, і в наступну епоху Церква, не зважаючи навіть на наступ тоталітарних режимів, продовжувала відігравати важливу роль у житті українського суспільства. Мета курсу: використовуючи здобутки сучасних історіографії, релігієзнавчих і богословських дисциплін, сформувати у студентів знання про етапи і тенденції розвитку основних християнських конфесій, які існували на українських землях від Х ст. до сьогодення. Курс повинен допомогти студентам з'ясувати співвідношення східних і західних впливів на релігійне життя в Україні, розкрити закономірності розвитку різних Церков і місце України в цивілізаційній політиці сучасного поліконфесійного світу. Передбачено ознайомчі тематичні екскурсії до музеїв і бібліотек Львова, а також виїзд поза межі міста до основних сакральних пам'яток регіону.
7	«А монета наша як прекрасна панянка»:	проф. Шуст Р.М.	Давньої історії України та архівознавства	Вивчення курсу передбачає висвітлення найцікавіших сторінок з історії грошового обігу і монетної справи в Україні. Особливої уваги приділено

	студії з української нумізматики Х–ХХ ст.			дослідженню нумізматики грецьких колоній Північного Причорномор'я в античний і ранньосередньовічний періоди, поширенню римських і арабських монет, історії монетної справи Києво-Руської держави, Української гетьманської держави – Війська Запорізького, Українських державних утворень часів Української революції 1917–1921 рр., а також сучасної Української держави. Вивчення курсу відбуватиметься на тлі загальноєвропейських і світових явищ і тенденцій у царині грошового обігу. Слухачі знайомитимуться з основними збірками монет в Україні та поза її межами. Вони матимуть змогу працювати з конкретними монетами, набути певних навиків у атрибуції монет та вивченні їх історичної й матеріальної вартості. Курс є важливим для підготовки працівників митних органів, музейних працівників, експертів з оцінки культурно-історичних цінностей, учителів.
8	Жива історія: нове прочитання минулого	доц. Боднар Г.А.	Новітньої історії України імені М.Грушевського	«Ми нерідко схильні високо оцінювати деякі нарації, попри їхню фактографічну слабкість («помилки»), навіть вище за ті, що вирізняються фактографічною точністю» (Є. Топольський). Потреба пізнати і зрозуміти індивідуальний досвід людини як головної дійової особи історії привела до вивчення минулого в його антропологічному вимірі (з позиції пересічної людини) і становлення сучасної методики усної («живої») історії. «Мовчазний» в історії людський досвід дає змогу не так розкрити прогалини недавнього минулого, доповнити його новими відомостями, як порушити замовчувану проблематику, коригувати усталені та/чи суперечливі погляди, виявляти мозаїку індивідуальних досвідів пережиття, вивчати сам процес осмислення історичних подій і досвіду (студії пам'яті). Продукуючи нові способи вивчення і представлення минулого, «жива історія» впливає на тематичне поле досліджень, «оживлює» та якісно змінює образ історії, продукує критичне (пере)осмислення. Практикують навіть «терапію спогадами» для травмованих пережитим осіб і людей старшого віку. «Жива історія» – це можливість пізнати минуле «зблизька», через локальні випадки й родинні історії, емоції й переживання, багатоманіття життєвих рішень.
9	Королівські династії Європи	доц. Целуйко О.П.	Давньої історії України та архівознавства	Уже більше тисячі років європейськими країнами правлять монархи під різними титулами – королі та імператори, кайзери та великі князі, принци та герцоги. Мета курсу полягає в ознайомленні студентів з головними правлячими династіями минулого та сучасності, вивченні хитросплетінь їх родинних зв'язків та шлюбної політики тощо. Чи були ці монархи Мудрими і Сміливими, Великими чи Короткими, Хоробрими чи

				Добрими, якими вони були і є володарями для своїх підданих, хто такі фаворити і як вони впливали на політику європейських країн – про все це Ви дізнаєтеся, якщо оберете цей навчальний курс. Візантія та варварські королівства, Англія та Франція, Угорщина та Польща, і, звичайно, Україна чекають на Вас. Приєднуйтесь.
6 семестр				
1	Слов'яни на карті стародавньої та середньовічної Європи	проф. Войтович Л.В., доц. Щодра О.М.	Історії середніх віків та візантиністики; Давньої історії України та архівознавства	У курсі будуть розглянуті: різні версії походження слов'ян, їхній зв'язок з давніми, зокрема античними культурами; історія прибалтійської, адриатичної й аморійської (бретанської) Венедій; Велике переселення слов'ян у Європі (та поза її межами) в епоху Великого переселення народів. Поява на карті Європи Славоній; участь слов'ян у міжнародній торгівлі: слов'яни – мореходи, купці й пірати; ранні державні утворення слов'ян у Центральній-Східній Європі: союзи антів, лютичів (держави Велетів), бодричів, помор'ян, держава Само, Велика Хорватія, Велика Моравія; початки формування та вихід на міжнародну арену Русі.
2	Соціальні функції історії в сучасному світі	проф. Зашкільняк Л.О.	Історії Центральної та Східної Європи	Спеціальний курс за вибором студентів передбачає ознайомлення слухачів з проблематикою ролі історичного знання в еволюції людських спільнот, а також на сучасному етапі. Основна увага приділена визначенню різних форм знань про минуле у формуванні індивідуальної й колективної свідомості, їх використанні як інструменту в суспільному житті (політика, право, освіта, наука, мистецтво, ЗМІ). Аналізуються рівні суспільної та індивідуальної історичної свідомості – побутовий, освітній, науковий – та особливості їх функціонування в сучасних умовах на прикладах України та зарубіжних країн. Розглядаються прогнози трансформації історичних знань та їх соціальних функцій в осяжній перспективі.
3	Прикладна аксіологія	доц. Савчинський Р.О.	Соціології	У межах курсу розглянемо категорію цінності та структуруємо основні виміри її теоретико-методологічної інтерпретації. Визначимо роль індивідуальних ціннісних орієнтацій, соціальної культури та культурних кодів у соціальній взаємодії. Основний фокус курсу спрямований на те, як теорія цінностей застосовується в прикладних сферах, зокрема бізнесі, управлінні, HR, маркетингу, комунікаціях. Також розглянемо специфіку ціннісних вимірів українського суспільства, його відмінностей за базовими ціннісними параметрами від інших суспільств, та як це враховувати при контекстуалізації управлінських рішень.

4	Візуалізація та віртуалізація соціальної реальності	асист., к.с.н. Химович О.С., проф. Коваліско Н.В.	Соціології	Основними завданнями вивчення дисципліни є: формування критичного сприйняття впливу візуальних джерел (реклами, кіно, соціальних Інтернет-мереж та ін.) на особистість, її повсякденне життя та суспільство загалом; отримання студентами практичних навичок проведення досліджень за допомогою соціологічних методів; розгляд основних принципів візуалізації та віртуалізації соціальної реальності; вироблення креативного мислення в контексті представлення авторського візуального проекту.
5	Історія Львова	доц. Білостоцький С.М.	Давньої історії України та архівознавства	Львів – одне з найдавніших міст Європи, яке одним з перших на Русі отримало магдебурзьке право, тобто право на міське самоуправління і власне судочинство. У соціальному плані населення міста було чітко структуризоване: міські багатії (патриції), міщани з міським правом (міське поспільство), міська біднота (плебеї). Права, якими володіли міщани Львова, були такими вагомими, що до середини XVII ст. вважали за більш престижне отримати громадянство міста, ніж титул шляхтича. Підробка документів, неправдиві присяги, лжесвідки, підкуп – все це часто виступало засобами для отримання міського громадянства. Мешканці міста ділилися не лише за станами, а й за націями, які мали особливості свого управління ще за руських часів. Релігійна нетолерантність зумовлювала часті сутички між представниками громад міста, що переходили в гучні судові процеси. Львів був одним з найбільших ремісничих і торгівельних центрів Речі Посполитої. Розвиток цехового ремесла, торгівлі припадає на XIV–XVII ст. До Львова прибували купці з багатьох міст Речі Посполитої, Західної Європи і Сходу. Боротьба за споживача спонукала виробників продукції «творчо» підходити до ведення бізнесу, вдаючись навіть до шахрайських, корупційних схем. Тут діяли організовані злочинні групи й злочинці, що діяли поодиночі. Злодії, дизертири й вуличні хулігани були у Львові улюбленими персонажами вуличних пісень та усних легенд. Курс присвячений висвітленню історії Львова XIX – першої половини XX ст. через розгляд тематичних блоків: Міщанські родини Львова: моральні цінності, традиції, стосунки, помешкання, маєтки, конфлікти; Львів під опікою бога Меркурія: від цехів і ярмарків до міжнародних торгівельних форумів; Діяльність дочки Урана й Геї у Львові: покарання за розпусту, відьомство, крадіжки, вбивства, дітобвиство, фальшування; Нові технології збагачення: корупція, злочинні махінації по-львівськи в XIX – на початку XX ст.; Щоденне життя Львова XIX – початку XX ст. на

				шпальтах львівської періодики: вулиця, церква, театр, казино, кав'ярня; Львівські самогубці – між гріхом і злочином: соціальні, економічні, вікові, психічні причини самогубства; Історія Львова в художній літературі: між реальністю і творчою фантазією.
6	Коштовності західноукраїнських скарбів: від детективу до науки	проф. Бандрівський М.С.	Археології та спеціальних галузей історичної науки	Що ми знаємо про наші галицькі й волинські старожитності? Хіба те, що сухо і загалом нецікаво написано в підручниках та, може, ще в низці трохи нудних наукових статей. А втім, історія відкриття чи не кожного з таких скарбів – це чи не суцільна епопея людських пристрастей і неочікуваних випадковостей. У них пошук омріяного відкриття скарбу і його віднайдення щедро перемережані майже детективними (і, додам, документально засвідченими) подіями, в яких палке кохання й археологічні раритети тісно переплелися з поліційними розслідуваннями, торговельними трансакціями від продажу старожитностей і щедрим «заохочуванням» осіб, які були б не проти, щоб ці перлини західноукраїнської давнини назважди покинули музейні стіни Львова... І тут немає жодного перебільшення: такими високомистецькими шедеврами, якими є, наприклад, золоті Михалківські скарби, віднайдені на Тернопільщині в ХІХ ст., вважали б нині за честь володіти Лувр, Бритіш Музеум і багато інших світових установ. То про що ж, все-таки, мова? А мова про те, що й поблизу сучасного Львова, а також на Франківщині, Чернівецьчині, Тернопільщині, на Волині та в українському Закарпатті в різні часи і за різних обставин віднаходили багатющі монетні скарби, окремі з яких включали кельтські імітації давньогрецьких тетрадрахм, інші – лише срібні римські денарії, ще інші – арабські дирхеми і тогочасні західноєвропейські монети. Траплялися в нас і винятково унікальні знахідки, як-от бронзове навершя римського штандарту з розлогим написом латиною (Мишків біля Заліщик) або ж навершя списа з-під Ковеля, інкрустоване давньогерманськими рунами, яке було вивезене до науково-дослідного Інституту СС «Анненербе» і дешифруванням якого цікавився Гімлер... З тією ж проблемою дохристиянських коштовностей, віднайдених у різні часи в Західній Україні, пов'язане й питання, здавалось би, безслідно зниклих з карти Верхнього і Середнього Придністров'я низки міст з кельтськими назвами: Карродунон, Маєтоніум, Ерактон, Вібантаваріум, точні географічні координати яких були викладені ще Птолемеєм у «Керівництві з географії» та які, у випадку (ану ж бо!) їх віднайдення відкрили б перед нами скарби такого плану, вартість яких для науки

				важко переоцінити! На ці, та на багато інших питань, що стосуються найдавнішого минулого наших земель, ви почуєте відповідь у межах цього навчального курсу.
7	Шпигунство періоду «холодної війни»: таємні операції, вербування агентів, міжнародні скандали	доц. Сіромський Р.Б.	Нової та новітньої історії зарубіжних країн	Навчальний курс побудований на розсекречених документах КДБ і ЦРУ та розкриває окремі сторінки історії шпигунства в період «холодної війни» (1945–1991). Під час протистояння Радянського Союзу і США, а разом з тим ОВД і НАТО, володіння інформацією ставало ключовим чинником у виробленні стратегії поведінки на міжнародній арені. Саме цією обставиною й була зумовлена активна шпигунська діяльність, для кращого розуміння якої будуть проаналізовані види шпигунства, шляхи вербування агентів, проведення спецоперацій, міжнародні скандали на ґрунті агентурних провалів. У центрі уваги навчального курсу – справи Ігоря Гузенка, подружжя Розенберґів, кембриджської п’ятірки, Кіма Філбі, Олега Пеньковського, Олдріча Еймса та ін. Окрема увага буде зосереджена на «шпигунській тематиці» в літературі та кіно (зі спробами відділити історичні факти від художнього вимислу).
8	Між традицією і модерністю: український консерватизм XIX–XX ст.	асист., к.і.н. Лехнюк Р.О.	Новітньої історії України імені М. Грушевського	У навчальному курсі розглядається історія української консервативної думки. У центрі уваги нові виклики, що поставали перед консерваторами упродовж новітньої історії України. На прикладі українських дворян у Російській імперії, галицьких консерваторів в Австро-Угорщині та міжвоєнній польській державі, ідей В’ячеслава Липинського й історії гетьманського руху простежуються уявлення консерваторів про українську традицію в політичних, соціальних і моральних сферах. Також на їхньому прикладі аналізується, як консерватори реагували на світ, який швидко, іноді революційно змінювався – на поширення ідей націоналізму, соціалізму, антирелігійні ідеї, радянський і німецький тоталітаризм тощо. Такий комплексний підхід дасть змогу студентам створити цілісну картину історії українського консерватизму: його різноманітних ідейних засад, зовнішніх викликів, здобутків і невдач.